

Sử dụng hợp lý vitamin D trên bệnh nhân suy thận mạn

1. Giới thiệu

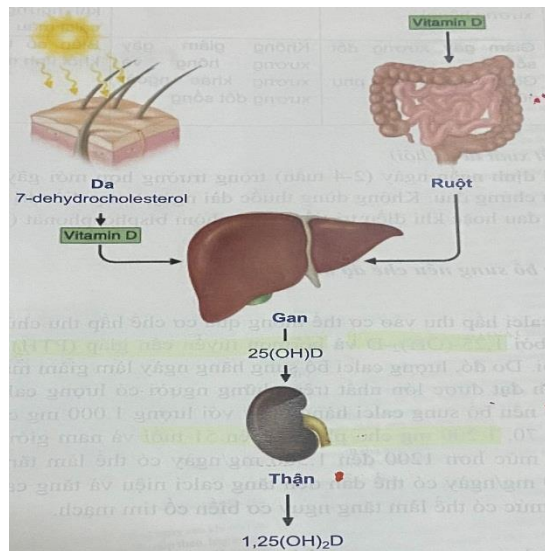
Vitamin D là một yếu tố quan trọng trong phòng ngừa loãng xương nhờ quá trình điều hòa vận chuyển calci qua ruột và kích thích tái hấp thu calci ở ống thận. Ở bệnh nhân suy thận mạn (CKD), việc chuyển hóa vitamin D bị ảnh hưởng đáng kể, dẫn đến nguy cơ cao bị thiếu hụt vitamin D, loạn dưỡng xương, tăng phosphat máu. Việc sử dụng hợp lý vitamin D trong điều trị bệnh nhân CKD là cần thiết để cải thiện kết quả lâm sàng và chất lượng cuộc sống.

2. Chuyển hóa vitamin D

Vitamin D có sẵn dưới dạng là ergocalciferol (vitamin D2) và cholecalciferol (vitamin D3). Ergocalciferol được lấy từ các nguồn thực vật và chất bổ sung; cholecalciferol được tổng hợp khi da tiếp xúc với UV-B hoặc từ chế độ ăn uống, dầu cá hoặc thực phẩm chức năng.

Ở người khỏe mạnh, vitamin D trải qua hai giai đoạn chuyển hóa chính: đầu tiên là ở gan thành 25-hydroxyvitamin D (25-(OH)-D), sau đó là ở thận thành 1,25-dihydroxyvitamin D (calcitriol) - dạng hoạt động của vitamin D. Calcitriol tạo thành kích thích hấp thu phần lớn calci vào cơ thể thông qua cơ chế chủ động.

Ở bệnh nhân suy thận mạn, khả năng thận sản xuất calcitriol bị giảm, dẫn đến sự thiếu hụt calcitriol, gây ra tình trạng hạ canxi máu, tăng phosphat máu, và tăng hormone tuyến cận giáp (PTH), gây ra loãng xương.

Hình 1: Quá trình chuyển đổi Vitamin D thành dạng có hoạt tính

3. Lựa chọn Vitamin D trên bệnh nhân suy thận mạn

Ở bệnh nhân chạy thận nhân tạo hoặc thẩm phân màng bụng, thận không còn đủ khả năng để chuyển hóa vitamin D thành dạng có hoạt tính, nên cần sử dụng các dạng vitamin D hoạt tính (calcitriol) hoặc các analog của nó để kiểm soát các rối loạn chuyển hóa.

4. Kết Luận

Lựa chọn vitamin D cho bệnh nhân suy thận mạn là một quá trình phức tạp. Việc sử dụng đúng loại và liều lượng vitamin D không chỉ giúp cải thiện tình trạng loãng xương mà còn kiểm soát tốt các biến chứng liên quan đến suy thận.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Y tế (2022). *Quyết định số 3445/QĐ-BYT ký ngày ngày 23/12/2022 về việc ban hành bộ “Dược thư quốc gia Việt Nam, lần xuất bản thứ ba”*, Nhà xuất bản Y học Hà Nội
2. Nguyễn Ngọc Khôi, Đặng Nguyễn Đoàn Trang (2021). *Dược lâm sàng và điều trị*, Nhà xuất bản Y học Thành phố Hồ Chí Minh.

Thông qua Hội đồng thuốc & Điều trị và Tổ thông tin thuốc ngày.....tháng.....năm 2024.